

FIȘA DISCIPLINEI

FILOSOFIA MODERNITĂȚII TIMPURII

Anul universitar 2026-2007

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai”
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Departamentul de Filosofie
1.4. Domeniul de studii	Filosofie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Licențiat în Filosofie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Filosofia Modernității Timpurii			Codul disciplinei	HLR2303
2.2. Titularul activităților de curs	Robert Adrian ARNĂUTU				
2.3. Titularul activităților de seminar	Victor Dogaru				
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	III	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu		2.8. Tipul disciplinei	Disciplină fundamentală (DF)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat (consiliere profesională)					4
Examinări					4
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				98	
3.8. Total ore pe semestru				154	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	HLR2103, HLR22033
4.2. de	

competențe	
------------	--

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de număr minim de prezențe.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	• Activitatea la seminar este obligatorie. Seminarele pierdute se pot recupera.

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competențe i	Competență
CP1	Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei: presupoziii, principii, valori, etici, modalități de gândire și practici.
CP2	Ordonarea și formularea de idei, teme și probleme filosofice generale și de ramură.
CP3	Identificarea prin gândire critică (analiză și evaluare logice) a punctelor tari și slabe ale unor soluții, concluzii sau abordări alternative de probleme.
CP4	Evidențierea cauzelor, principiilor și semnificațiilor acțiunilor, experienței și existenței umane.
CP5	Producerea/proiectarea și comunicarea de idei/cunoștințe filosofice.
CP6	Medierea interumană și interculturală prin identificarea, analiza și soluționarea unor probleme interumane și interculturale.
Competențe transversale	
Codul competențe i	Competență
CT1	Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații-problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente.
CT2	Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice.
CT3	Autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul dezvoltării autonomiei personale, al inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competențe i	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

CP1	1. Studentul/absolventul stabilește conexiuni între teorii și perspective filosofice formulate în diverse epoci, curente și tradiții de gândire și compară argumente filosofice complexe.	1. Studentul/absolventul analizează perspective teoretice diferite.
CP2	2. Studentul/absolventul descrie răspunsurile oferite de diferite școli, curente și tradiții la întrebările filosofice fundamentale: natura realității, identitatea persoanei, natura timpului și spațiului, natura conștiinței, relația dintre minte și corp, liberul arbitru.	2. Studentul/absolventul folosește concepte filosofice cu un grad ridicat de dificultate, analizează sistematic idei și perspective teoretice care se situează dincolo de experiența empirică.
CP3	3. Studentul/absolventul descrie principiile logice care stau la baza raționamentului, identifică erorile de argumentare și raționamentele nevalide.	3. Studentul/absolventul formulează argumente solide și aplică principiile logice în evaluarea critică a pretențiilor de cunoaștere din diferite domenii.
CP4	4. Studentul/absolventul distinge principalele teorii filosofice cu privire la cunoaștere și adevăr și descrie într-o manieră coerentă principalele teorii filosofice cu privire la natura, sursele și limitele cunoașterii, precum și criteriile folosite pentru validarea cunoașterii și întemeierea adevăr.	4. Studentul/absolventul explică ce înseamnă „a cunoaște” și explică într-o manieră coerentă și clară deosebiriile dintre diferitele forme de cunoaștere.
CP5	5. Studentul/absolventul descrie principalele teorii etice și perspective filosofice asupra moralității și comportamentului moral și explică într-o manieră coerentă și clară concepte precum „dreptate”, „drepturi”, „datorie morală”, „deontologie profesională”.	5. Studentul/absolventul analizează critic dileme morale dificile, identifică principii, reguli și valori morale în comportamentul uman și este capabil să explice într-o manieră coerentă ce înseamnă a avea un comportament moral din perspectiva diferitelor teorii etice.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei (derivate de fiecare titular de disciplină din grila competențelor și a rezultatelor învățării la nivel de program de studii)

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul/absolventul stabilește conexiuni între teoriile filosofice ale aristotelismului scolastic, raționalismului (Descartes, Spinoza, Leibniz) și empirismului (Locke, Berkeley, Hume) și compară și evaluează argumentele filosofilor studiați.
2. Studentul/absolventul descrie sistemele ontologice ale modernității timpurii și răspunde la întrebările filosofice fundamentale privind natura realității, identitatea persoanei, natura timpului și spațiului, natura conștiinței, relația dintre minte și corp, libertate și determinism.
3. Studentul/absolventul gândește critic și aplică autonom și într-o manieră sistematică teorii filosofice din modernitatea timpurie fiind capabil să urmărească istoria ideilor și să urmărească dezvoltarea lor contemporană.
4. Studentul/absolventul gândește analitic, poate deconstrui idei și raționamente complexe în elementele lor componente pentru a le evalua validitatea și a le îmbunătăți.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul/absolventul este capabil să identifice și să compare principalele teze ontologice ale modernității timpurii.
2. Studentul/absolventul este capabil să utilizeze adecvat conceptele de bază din filosofia modernității timpurii și să reconstruiască argumentele diferitelor poziții ontologice studiate.
3. Studentul/absolventul este capabil să coreleze conceptele și argumentele studiate cu temele și dezbaterile din filosofia contemporană.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Introducere. Delimitări conceptuale	- curs - discuții pe baza unor exemple	
2. Renașterea – premisele modernității	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
3. Bacon și Galilei – noua paradigmă științifică	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
4. Descartes – teoria reprezentatională a percepției	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
5. Descartes – suflet/minte - viață, mecanicism	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
6. Descartes – dualism, <i>cogito</i> , adevăruri eterne	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
7. Raționalismul: Spinoza	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
8. Raționalismul: Leibniz	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
9. Empirismul: Locke	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
10. Empirismul: Berkeley	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
11. Empirismul: Hume	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
12. Principalele teme ale filosofiei modernității timpurii	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
13. Revoluția kantiană	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	
14. „Nu am fost niciodată moderni”	- curs interactiv cu fundament de prelegere - discuții pe baza unor texte	

Bibliografie

Copenhaver, Brian & Schmitt, Charles, *A history of western philosophy. Volume 3. Renaissance philosophy*. Oxford University Press, 1992.

Bacon, Francis, *Noul Organon*, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1957

Galilei Galileo, *Dialoguri asupra științelor noi*, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1961

Descartes, René, *Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe*, Editura Academiei Române, 1990

Descartes, René, *Corespondența completă*, Polirom, 2014-2015.

Descartes, René, *Meditații metafizice*, Crater, 1999.

Spinoza, Baruch de, *Etica*, Editura Științifică, 1957

Leibniz, Gottfried Wilhelm, *Monadologia*, Humanitas, 1994.

Locke, John, *Eseu asupra intelectului omenesc*, Editura Științifică, 1961.

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

Berkeley, George, *Principiile cunoașterii omenesci*, Agora, 1995.
 Hume, David, *Cercetare asupra intelectului omenesc*, Editura Științifică și Enciclopedică, 1987.
 Scruton, Roger, *A short history of modern philosophy: from Descartes to Wittgenstein*, ARK Paperbacks, 1985.
 Kant, Immanuel, *Prolegomene la orice metafizică viitoare care se va putea înfățișa drept știință*, All, 1998.
 Latour, Bruno, *Nu am fost niciodată moderni: eseu de antropologie simetrică*, Tact, 2015.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1-4 Descartes, René, <i>Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe</i>	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu text, dezbateri	
5-8 Spinoza, Baruch de, <i>Etica</i>	- seminar interactiv pe bază de discuții - comentariu text, dezbateri	
9-12 Locke, John, <i>Eseu asupra intelectului omenesc</i>		
13-14 Dezbateri	- argumentare	
Bibliografie Descartes, René, <i>Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe</i> , Editura Academiei Române, 1990 Spinoza, Baruch de, <i>Etica</i> , Editura Științifică, 1957 Locke, John, <i>Eseu asupra intelectului omenesc</i> , Editura Științifică, 1961. Roger Scruton, <i>Spinoza</i> . Humanitas, 1986.		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	- însușirea cunoștințelor predate la curs; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea - însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice istoriei filosofiei (analiză de text)	Examen oral la sfârșitul semestrului (sesiune)	50%
9.5 Seminar/laborator	- însușirea cunoștințelor discutate la seminar; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Evaluarea se va face pe parcursul semestrului și în timpul examinării finale	50%
	- activitate seminar: participare la dezbateri, prezentare referat; - însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, referat, eseu academic)	Elaborarea unui referat și cel puțin o intervenție anunțată în cadrul seminarului	

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

9.6 Standard minim de promovare

- Curs / Examen: Elaborarea unei lucrări scrise cu temă impusă, de complexitate medie, utilizând paradigme teoretice de bază ale istoriei filosofiei
- Seminar: Alegerea, planificarea și realizarea unor prezentări individuale orale și scrise la seminarii pe parcursul semestrului (dezbateri, analiză-comentariu de text, referat);

Plagiat se va considera orice lucrare care se constată a fi în proporție de cel puțin 30% copiată dintr-o altă sursă, iar utilizarea plagiatului va determina anularea evaluării. Orice contestație a notei obținute la examen va trebui însoțită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării. Rezultatul acestei reevaluări se va face de față cu studenții în decurs de 2 zile de la data contestației.

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

	☐	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
								Nu se aplică nici o etichetă
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒

Data completării:

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

21 martie 2026

.....

.....

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....